

REHBER ÖĞRETMENLERİ BİLGİLENDİRME SEMPOZYUMU: DEĞERLENDİRME

A.Ü. Psikiyatrik Kriz Uygulama ve Araştırma Merkezi Ekibi

Milli Eğitim Müdürlüğünün işbirliği ile A.Ü. Psikiyatrik Kriz Uygulama ve Araştırma Merkezi ve Sosyal Psikiyatri ve Krize Müdahale Derneğinin 1993 yılında koruyucu ruh sağlığı alanında gerçekleştirdiği faaliyetlerden biri de Ankara ili dahilinde görev yapan "Rehber öğretmenleri Bilgilendirme Sempozyumu"dur.

Gelişimsel krizlerin, yaşanabileceği zorlu bir dönem olan Ergenlik çağındaki öğrencilerin ruh sağlığı açısından önemli bir görevi yüklenen rehber öğretmenlerle işbirliğini sağlamak amacıyla bir sempozyum düzenlenmiştir. Rehber öğretmenlerin katılımıyla gerçekleştirilen bu sempozyum profesyonellerin konuşmalarının yer aldığı bir toplantı ve tartışmalı bir oturum olmak üzere iki aşamada yürütülmüştür. Profesyonellerin konuşmalarını izleyen tartışmalı toplantıya hazırlık olabilmesi için ve profesyonellerle iletişimi kolaylaştıracağı düşünülerek katılımcılara soru formları verilmiştir. Toplantı sırasında değerlendirilen soru formlarından elde edilen bulgulara göre; ilk sırada %68.53 ile mevcut mesleki sorunlara işaret eden soru ve öneriler, ikinci sırada %28.67 ile Kriz Merkezini tanıma ve işbirliğine yönelik sorular ve üçüncü sıraya da %2.80 ile konuşmacıların konu başlıklarına ilişkin daha ayrıntılı bilgi sağlamayı amaçlayan sorular yer almıştır.

Sonuçlara genel olarak bakıldığında sempozyumun belirlediği amacın dışında beklentilerin olduğu görülmektedir. Bu durum sempozyumun amacının tam olarak iletilmemiş

olmasından kaynaklanabileceği gibi soruların içeriğine bakılarak katılımcıların mesleki uygulama ve çalışma koşullarına ilişkin sorunlarının fazlalığı buna karşılık gerekli bilgi ve deneyim eksikliği çerçevesinde yaşadıkları belirsizlikle de açıklanabilir. Nitekim sempozyumun amacı ve özellikle de Merkez ve derneğin yetki ve sorumluluklarını aşan beklentilerin olması ve bunların karşılanamaması çoğu katılımcının çalışmayla ilgili tatminsizlik yaşamasına neden olmuştur.

Sempozyumun sonunda katılımcıları ve varolan sorun alanlarını tanımak ve işbirliğinin devamını sağlamak amacıyla da 16 soruluk anket formu dağıtılmıştır.

222 kişinin yanıtladığı anket formlarından elde edilen bilgiler aşağıda verilmiştir. Formu cevaplayanların 146 (%65.76)'sı kadın, 76 (%34.23)'sı erkektir. Yaş ortalamaları eksik olup, yığılma 26-30 yaş grubundadır. 132 (%59.45)'si A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Bölümünden mezun olup alanlarında hizmet verirken geriye kalan 90 (%40.55)'i çeşitli fakültelerin psikoloji ve pedagoji bölümünden mezun olmuştur.

Katılımcıların rehber öğretmen olarak hizmet verdiği sürenin 1-5 yıl arasında yoğunlaşması dikkat çekici bir bulgudur. Bu bulgu grubun büyük çoğunluğunun mesleğe yeni atılmış kişilerden oluştuğunu göstermektedir.

Bu durumda soru formlarında mesleki statu ve fizik koşullara ilişkin soru, oneri ve saptamaların birinci sırada yer almasını grubun büyük çoğunluğunu iş hayatına yeni atılan kişilerin oluşturması ile açıklamak mümkündür. Çünkü bu özellikteki bir grupta mesleki kimliğe ilişkin endişenin olması ve hizmet içi eğitime olan gereksinim beklenen bir sonuçtur.

Rehber öğretmenlerin görevlerinin kendileri, okul idaresi, öğrenci ve velilerinin bakış açısıyla değerlendirmek üzere hazırlanan açık uçlu sorulara verilen cevaplarla ilişkin ortak özellikler, öğrencilerin sorunlarının çözümünde öğrenci, öğretmen aile ve idare ilişkilerini sağlamada rehberlik etmeleri olarak tesbit edilmiştir. Farklı olarak tesbit edilen özellikler ise okul idaresinin rehber öğretmenlerden idari işlerin yürütülmesinde, ailelerin de çocuklarının sorunları karşısında nasıl davranmaları gerektiği konusunda yardım beklentileri olduğu şeklindedir.

Rehberlik hizmeti veren öğretmenlerin çalıştıkları alanda karşılaştıkları sorun alanları incelendiğinde ilk aşamada %78,37'lik bir oranla ergenlik dönemine ilişkin sorunların yer aldığı, %72,07'lik bir oranla ailevi problemlerin ve %57,65 ile akademik başarısızlıkların geldiği saptanmıştır. Karşılaşılan sorun alanları ile ilgili oranlar Tablo I'de gösterilmiştir.

Tablo I Karşılaşılan Sorun Alanlarının Oranları

Sorun Alanları	n	%
Akademik başarı	(128)	57,65
Okul idaresi, öğretmen	(122)	54,95
Aile	(160)	72,07
Ergenlik		
a) Psikolojik	(142)	63,96
b) Bedensel	(32)	14,41
Fiziksel	(27)	12,16
Arkadaşlar	(133)	59,90
Karşı Cins	(126)	56,75
Gelecek Kaygısı	(95)	42,79
Dinsel Temalı Sorunlar	(22)	9,90
Çocuk Çeteleri	(48)	21,62
Uyuşturucu	(6)	2,70
Ekonomik	(112)	50,45
Başka (İçki, sigara)	(11)	4,95

Rehber öğretmenlerin çalıştıkları alanda kendilerini yeterli bulup bulmadıklarını değerlendirmeleri istendiğinde %51,36'sı olumlu yanıt verirken %48,64'u kendilerini yetersiz bulduğunu ifade etmiştir.

Bununla birlikte kendileri için çalışmalarına yardımcı olacak bir eğitim programı isteyenlerin %92,79 gibi yüksek bir oranda olması dikkat çekmektedir.

Bu bilgiyle tutarlı olarak eğitim programından yararlanmak için Kriz Merkezi ile işbirliği yapmak isteyenlerin oranı %85,58'dir.

Katılımcıların ne tür bir işbirliği istedikleri de Tablo II'de gösterilmiştir.

Tablo II Rehber Öğretmenlerin İşbirliği Beklentileri

	n	%
Küçük Grup İçinde Tartışmalı Toplantı	(122)	54,95
Bireysel Danışma	(74)	35,33
Konferanslar	(111)	50,00
Aile Danışmanlığı	(107)	48,19
Hizmetiçi Eğitim	(86)	38,73
A U E B F ile İşbirliği	(70)	31,53
İletişim Araçları ile Eğitim	(62)	27,92

Genel olarak soru ve anket formlarının değerlendirilmesi rehber öğretmenlerin mesleki gelişimlerine katkıda bulunacak hizmetiçi eğitime olan gereksinimin en acil sorun olarak ortaya çıktığını göstermiştir. Sempozyum bu sorunu belirlemede yardımcı olmanın yanında rehber öğretmenlerin Kriz Merkezini tanıma ve işbirliğinde ilk adım olarak değerlendirilmiştir.